

Lagrangeov i Markovljev spektar

1. domaća zadaća, 17.12.2018.

Rok za predaju je 14.1.2019.

1. Za prirodne brojeve $a_0, a_1, \dots, a_n$ *kontinuant* $K(a_0, a_1, \dots, a_n)$ se definira kao brojnik verižnog razlomka $[a_0, a_1, \dots, a_n]$.

$K(a_0, a_1, \dots, a_n)$ možemo interpretirati kao broj popločavanja $1 \times (n + 1)$ ploče kvadratićima 1×1 i dominama 1×2 uz uvjet da se ništa ne stavlja na dominu i da se na i -to polje smije složiti najviše a_i kvadratića jedan na drugi. Dokažite ovu kombinatornu interpretaciju i pomoću nje dokažite identitete

$$K(a_n, a_{n-1}, \dots, a_0) = K(a_0, a_1, \dots, a_n),$$

$$K(a_0, \dots, a_n) = K(a_0, \dots, a_\ell)K(a_{\ell+1}, \dots, a_n) + K(a_0, \dots, a_{\ell-1})K(a_{\ell+2}, \dots, a_n),$$

za $n \geq 1$ i $0 \leq \ell \leq n - 1$.

2. Ako nazivnici q_n konvergenti realnog broja α zadovoljavaju $\limsup_{n \rightarrow \infty} \frac{\log \log q_n}{n} = +\infty$, onda je α transcendentan broj.
3. Ako je $L(\alpha) < 3$, onda se blok 1 1 1 2 2 2 može pojaviti najviše konačno mnogo puta u nizu parcijalnih kvocijenata verižnog razlomka od α .
4. Ako iracionalan broj α nije ekvivalentan ni $\frac{1+\sqrt{5}}{2}$ ni $\sqrt{2}$, onda je $L(\alpha) > 2.94$.
5. Linearno preslikavanje $(x', y') \mapsto (x, y)$

$$x = px' + qy', \quad y = rx' + sy', \quad \begin{bmatrix} p & q \\ r & s \end{bmatrix} \in \text{SL}(2, \mathbb{Z}),$$

takvo da je $f(x, y) = f(x', y')$ zove se *automorf* kvadratne forme $f(x, y) = ax^2 + bxy + cy^2$.

Za indefinitnu formu f s cjelobrojnim koeficijentima koji su relativno prosti, dokažite sljedeću vezu između automorfa i rješenja odgovarajuće pellovske jednadžbe:

Gore zadano linearno preslikavanje je automorf forme s diskriminantom $d > 0$ ako i samo ako je

$$\begin{aligned} p &= \frac{t - bu}{2} & q &= -cu \\ r &= au & s &= \frac{t + bu}{2}, \end{aligned}$$

gdje su t, u cjelobrojna rješenja pellovske jednadžbe $t^2 - du^2 = 4$.

6. Dane su kvadratne forme

$$f(x, y) = 256x^2 + 369xy + 133y^2, \quad g(x, y) = -3x^2 - 21xy - 34y^2.$$

Koristeći supstitucije s matricama $\begin{bmatrix} 0 & 1 \\ -1 & s \end{bmatrix}$ odredite reducirane forme ekvivalentne zadanim formama. Za indefinitnu formu nastavite supstitucije dok ne dobijete čitav lanac formi. Odaberite po jedan korijen od $f(x, 1)$ i $g(x, 1)$ i naznačite što se s njima događa u svakom koraku. Izračunajte $\sqrt{|d(f)|}/m(f)$ i $\sqrt{|d(g)|}/m(g)$.